

BIZNESA ERGONOMIKAS VADĪBA

MONOGRĀFIJA

Henrijs Kaļķis

Henrijs Kaļķis

**BIZNESA ERGONOMIKAS
VADĪBA**

MONOGRĀFIJA

**Rīga
2014**

Henrijs Kaļķis – vadībzinātnes doktors (Dr.sc.admin.), Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātes docents un Rīgas Stradiņa universitātes pētnieks. Zinātniskā un pedagoģiskā darba pieredze – 5 gadi. Vairāk nekā 50 vietējo un starptautisko zinātnisko publikāciju autors. Pētniecības virziens ir procesu vadība, kvalitātes vadība un ergonomika.

H. Kaļķis aktīvi darbojas Latvijas Ergonomikas biedrības valdē kopš tās dibināšanas 2006. gadā. Monogrāfijas autors ir sertificēts Eiropas ergonomists (Eur.Erg.), pārstāv Pasaules Starptautisko Ergonomikas asociāciju un Eiropas Ergonomikas biedrību federāciju.

Henrija Kaļķa monogrāfija „Biznesa ergonomikas vadība” pirmo reizi Latvijā atklāj ergonomikas integrācijas nepieciešamību biznesa procesu vadībā. Izstrādātais procesu vadības pilnveidošanas modelis, kas pamatojas uz savstarpēju procesu vadības un ergonomikas vadības mijiedarbību, kā arī praktiskās rekomendācijas un vadlīnijas darba devējiem, veiksmīgi integrē ergonomiku organizāciju procesu vadībā. Monogrāfijā ieteiktā izmaksu-ieguvumu aprēķina metode pamato ergonomisko iejaukšanos un nosaka izmaksu atmaksāšanās laiku, kas efektīvi uzlabo organizācijas konkurētspēju un veicina ekonomisko attīstību. Tā ir jauna pieeja dažādu tautsaimniecības nozaru uzņēmējdarbībā un biznesa stratēģijā.

SATURS

Ievads	3
1. Procesu vadības un ergonomikas teorētisko koncepciju analīze	6
1.1. Organizācijas procesu vadības attīstības tendences	6
1.2. Ergonomikas attīstības tendences mūsdienās	26
1.2.1. Ergonomikas vēsturiskā attīstība	26
1.2.2. Mikro- un makroergonomikas pieeja organizācijās	34
1.3. Ergonomikas pieeja procesu pilnveidē	40
1.3.1. Ergonomikas nozīme sociāltehnikajās sistēmās	41
1.3.2. Pārmaiņu un līdzdalības (iesaistes) ergonomikas nozīme procesu vadībā	46
1.3.3. Ražošanas procesu risku vadība	55
1.3.4. Ergonomikas ieviešanās procesu vadībā ekonomiskie aspekti	59
2. Ražošanas procesu ergonomisko risku analīze. Praktiski piemēri	66
2.1. Procesu vadības analīze saistībā ar ergonomiskiem riskiem darbā	68
2.2. Nodarbināto darba slodzes un darba spriedzes noteikšana	77
2.2.1. Slodzes galveno rādītāju noteikšana	77
2.2.2. Rekomendējamās masas limita noteikšana	83
2.2.3. Darba spriedzes indeksa noteikšana	88
2.3. Nodarbināto noguruma pakāpes un darbaspēju noteikšana	91
2.3.1. Noguruma indeksa noteikšana	91
2.3.2. Darbaspēju indeksa noteikšana	96
2.4. Tehnoloģisko kļūdu loģiskā analīze	101
3. Ergonomikas integrācija ražošanas procesos un tās efektivitātes novērtējums. Praktiski piemēri	110
3.1. Procesu kļūdu veidu un seku analīze ergonomikas integrācijas ietvaros	110
3.2. Procesu vadības pilnveide saistībā ar Eiropas Kvalitātes vadības fonda izcilības modeli	117
3.3. Ergonomikas integrācijas procesu vadībā un tās ekonomiskās efektivitātes novērtēšana	125
3.4. Procesu vadības izmaksu un ieguvumu novērtēšana	131
4. Ergonomikas integrācijas procesu vadībā stratēģijas modelis un vadlīnijas	135
4.1. Modelis „Ergonomikas integrācija procesu vadībā”	135
4.2. Modeļa „Ergonomikas integrācija procesu vadībā” praktiskās ieviešanas vadlīnijas	140
Literatūra	147
Pielikumi	156